

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

Buturugă proti Rumunsku

Typ rozhodnutí: rozsudek výboru (4. sekce)

Číslo stížnosti: 56867/15

Datum: 11. 2. 2020

Složení senátu: J. F. Kjølbrot, předseda senátu (Dánsko), F. Vehabović (Bosna a Hercegovina), I. A. Motoc (Rumunsko), B. Lubarda (Srbsko), C. Ranzoni (Lichtenštejnsko), G. Ravarani (Lucembursko), J. Schukking (Nizozemsko)

[§ 1.–4. Průběh řízení před Soudem.]

Ke skutkovému stavu

I. Okolnosti případu

5. Stěžovatelka se narodila v roce 1970 a žije v Tulcee.

6. Tvrdí, že se stala obětí domácího násilí. Dle svých slov během manželství s M. V. opakovaně zažila fyzické násilí a výhrůžky smrtí, které se v listopadu 2013 zhoršily. Upřesňuje, že se tak dělo během období, kdy se svým bývalým manželem diskutovali o možnosti rozvodu, o kterém bylo konečně rozhodnuto dne 30. 1. 2014.

A. Trestní oznámení týkající se událostí ve dnech 17. a 22. 12. 2013

7. Stěžovatelka tvrdí, že dne 17. 12. 2013 jí M. V. vyhrožoval smrtí: hrozil, že ji shodí z balkónu, aby to vypadalo jako sebevražda. Dotčená nadto prohlašuje, že dne 22. 12. 2013 ji M. V. udeřil do hlavy a hrozil, že ji zabije sekerou, a že se proto ukryla v jedné z místností jejich bytu a zavolala pomoc.

8. Dne 23. 12. 2013 stěžovatelka získala lékařský posudek dokládající, že potřebovala tři až čtyři dny lékařské péče z důvodu zranění, která vykazovala, a že tato zranění mohla být způsobena dne 22. 12. 2013.

9. Ještě dne 23. 12. 2013 podala na M. V. trestní oznámení ke státnímu zastupitelství u soudu prvního stupně v Tulcee („státní zastupitelství“). Dne 6. 1. 2014 podala další trestní oznámení na M. V. a zopakovala svá tvrzení ohledně násilí a výhrůžek, kterým byla vystavena. Stěžovatelka prohlašuje, že se ji státní orgány pokusily přesvědčit, aby své oznámení vzala zpět, neboť zranění byla lehká.

10. Blíže neurčeného dne se stěžovatelka stala stranou občanskoprávního řízení a požadovala náhradu majetkové i nemajetkové újmy, kterou utrpěla.

11. Dne 18. 3. 2014 v rámci trestního řízení požadovala jako důkaz elektronickou prohlídku rodinného počítače, tvrdíc, že M. V. protiprávně nahlížel

do jejích elektronických účtů včetně Facebooku a že si pořídil kopie jejích osobních konverzací, dokumentů a fotografií. Usnesením ze dne 2. 6. 2014 policie v Tulcee odmítla žádost stěžovatelky, neboť skutečnosti, které by takto mohly být získány, nesouvisely s trestnými činy vyhrožování či násilí, ze kterých byl M. V. obviňován.

12. Dne 2. 7. 2014 stěžovatelka do spisu státního zastupitelství založila kopii rozsudku ze dne 13. 3. 2014 soudu prvního stupně v Tulcee („soud prvního stupně“), kterým bylo vydáno ochranné usnesení v její prospěch (§ 23 níže).

13. Dne 11. 7. 2014 podala další trestní oznámení na M. V. kvůli porušení listovního tajemství.

14. Policie vyslechla stěžovatelku, jakož i její dceru, matku a švagrovou jako svědkyně. Ty uvedly, že jim jejich příbuzná o násilí, které utrpěla, řekla.

15. Podle stěžovatelky její matka uvedla, že ji ubytovala po tom, co odešla ze společného bydliště manželů, které bylo řízeno strachem, a po tom, co viděla známky násilí a exkorie vyvolané bývalým manželem stěžovatelky. Nicméně, stále dle dotčené, policisté nezaznamenali výpověď její matky v plném rozsahu s odůvodněním, že nebyla relevantní. Kromě toho, rovněž dle stěžovatelky, svědci byli vyslechnuti vadně, aniž by složili přísahu, a jejich výpovědi byly zaznamenány neúplně. Vláda rozporuje tvrzení stěžovatelky, opírajíc se o protokoly o výsledku svědků, které obsahovaly i jejich podpisy.

16. Dne 25. 11. 2014 policie přistoupila k výsledku M. V. jako podezřelého.

17. Rozhodnutím ze dne 17. 2. 2015 státní zastupitelství případ uzavřelo. Usnesení o zastavení trestního stíhání bylo založeno na člancích 193 odst. 1 a 2, 206 odst. 1 a 302 odst. 2 nového trestního zákoníku, postihujícího údery a další násilí, výhrůžky, respektive porušování listovního tajemství (§ 32 níže). V tomto usnesení státní zastupitelství uvedlo, že stěžovatelce sice její bývalý manžel dne 17. 12. 2013 vyhrožoval smrtí, konstatovalo však, že toto jednání nebylo dostatečně závažné, aby mohlo být kvalifikováno jako trestné. Rozhodlo proto o uložení správní pokuty M. V. ve výši 1 000 rumunských lei (RON – přibližně 250 EUR). Nadto státní zastupitelství rozhodlo, že zde neexistovaly důkazy prokazující skutky násilí, které byly spáchány dne 22. 12. 2013. Dle státního zastupitelství sice lékařský posudek vydaný následující den (§ 8 výše) dokazoval, že stěžovatelka utrpěla násilí, neprokazoval však s jistotou, že jeho původcem byl M. V. Co se týče stížnosti ohledně porušení listovního tajemství, státní zastupitelství ji odmítlo pro opožděnost.

18. Stěžovatelka usnesení ze dne 17. 2. 2015 před státním zastupitelstvím rozporovala. Usnesením ze dne 9. 3. 2015 vedoucí státní zástupce její námitku odmítl.

19. Stěžovatelka dále rozporovala usnesení státního zastupitelství před soudem prvního stupně, namítajíc zejména nedostatečnost shromážděných důkazů. Uvedla rovněž, že trestný čin porušení listovního tajemství měl být

předmětem šetření z úřední povinnosti, a to i bez formálního oznámení poškozené strany.

20. Stěžovatelka tvrdí, že žádala o nahlédnutí do spisu státního zastupitelství a při té příležitosti si všimla, že některé důkazy chybí, zejména její žádosti adresované státnímu zastupitelství a několik policejních protokolů. Vláda tato tvrzení popírá a odkazuje na spis státního zastupitelství, jehož kopie byla Soudu zaslána. Tento spis obsahuje kopie trestního oznámení stěžovatelky ze dnů 23. 12. 2013, 6. 1. a 11. 9. 2014 (§ 9 a § 13 výše). Spis rovněž obsahuje kopie výpovědí, které stěžovatelka učinila na policii, a výpovědi M. V. a svědkyň (dcery, švagrové a matky stěžovatelky). Tyto výpovědi byly podepsány vyslychanými. Spis také obsahuje některé žádosti stěžovatelky adresované vyšetřovacím orgánům, stejně jako protokoly pořízené během policejního šetření.

21. Konečným rozhodnutím ze dne 25. 5. 2015 soud prvního stupně odmítl námitku stěžovatelky. Soud potvrdil závěry státního zastupitelství, že výhrůžky, kterým ze strany M. V. stěžovatelka čelila, nevykazovaly nezbytný stupeň společenského ohrožení, které by mohlo být kvalifikováno jako trestné jednání, a že neexistovaly přímé důkazy, že zranění dotčené byla způsobena M. V. Co se týče stížnosti stěžovatelky ohledně tvrzeného porušení listovního tajemství, soud rozhodl, že nesouvisela s předmětem případu a že data zveřejněná na sociálních sítích byla veřejná. Soud kromě toho odmítl argumenty stěžovatelky ohledně nesrovnalostí při zaznamenávání svědeckých výpovědí (§ 15 výše).

B. Žádost o ochranné usnesení

22. V blíže neurčený den se stěžovatelka u soudu prvního stupně domáhala vydání ochranného usnesení (*ordin de protecție*) proti M. V. na základě zákona č. 217/2003, o prevenci a boji proti domácímu násilí („zákon č. 217/2003“; § 33 níže).

23. Rozsudkem vykonatelným dne 13. 3. 2014 soud prvního stupně na základě výpovědi matky stěžovatelky, vyslechnuté jako svědkyně, a lékařsko-právního posudku ze dne 23. 12. 2013 (§ 8 výše) rozhodl, že M. V. napadl svou bývalou manželku a vyhrožoval jí. Vyhověl tedy žádosti stěžovatelky a vydal ochranné usnesení platné šest měsíců, které znělo následovně:

„Po dobu platnosti ochranného usnesení, [soud] přijal následující opatření a uložil žalovanému náhradu nákladů řízení:

- vyklizení nemovitosti se sídlem v Tulcee...;
- povinnost zachovat minimální vzdálenost 200 metrů od žadatelky;
- zákaz pohybovat se na adrese rodičů žadatelky v Tulcee...;
- zákaz navazování jakéhokoli kontaktu s žadatelkou telefonicky, korespondenčně nebo jiným způsobem.“

24. Dne 17. 3. 2014 policie M. V. o ochranném usnesení proti němu informovala. Vláda zaslala kopie dvou protokolů vyhotovených policií v Tulcee za tímto účelem, které rovněž obsahovaly podpis stěžovatelky.

25. Mezitím se M. V. proti výše zmíněnému soudnímu rozhodnutí odvolal. Rozsudkem ze dne 18. 9. 2014 Krajský soud v Tulcee jeho odvolání zamítl a potvrdil skutkový stav stanovený soudem prvního stupně.

26. Stěžovatelka tvrdí, že policie ochranné usnesení provedla opožděně a že ho M. V. nerespektoval. V tomto ohledu upřesnila, že se M. V. přiblížil k domu jejích rodičů a že se stala terčem hrozeb z jeho strany prostřednictvím člena jeho rodiny. Dodává, že s ní její bývalý manžel navázal kontakt prostřednictvím mediátora, aby ji donutil stáhnout trestní oznámení výměnou za výhodnější rozdělení společného majetku, přičemž jí vyhrožoval podáním trestního oznámení z důvodu urážky na cti. Uvedla také, že M. V. navazoval kontakt s její matkou a dcerou a že o tom opakovaně marně informovala policii.

27. Vláda tvrdí, že ve spise vnitrostátních orgánů nenašla žádnou žádost o ochranu podanou stěžovatelkou během doby platnosti ochranného usnesení, tj. do 13. 9. 2014 (§ 23 výše), a že stěžovatelka po 13. 9. 2014 nepožadovala prodloužení usnesení.

C. Incident, k němuž došlo dne 29. 10. 2015

28. Stěžovatelka rovněž poukazuje na incident, k němuž došlo dne 29. 10. 2015, během něhož ji M. V. na ulici pronásledoval. Uvedla, že se dne 3. 11. 2015 obrátila na policii, aby požadovala záznamy bezpečnostních kamer instalovaných v blízkosti veřejných prostranství, o kterých tvrdila, že na nich byla M. V. pronásledována.

29. Vláda uvedla, že trestní řízení o pronásledování v době výměny vyjádření na projednávaný případ (27. 7. 2017) stále probíhalo před státním zastupitelstvím. V rámci tohoto řízení policie vyslechla stěžovatelku a jejího bývalého manžela a obdržela záznamy bezpečnostních kamer umístěných v blízkosti místa uvedeného stěžovatelkou. Svědek, který stěžovatelku během incidentu doprovázel, nemohl být vyslechnut, jelikož mezitím odcestoval do zahraničí.

30. Strany Soud o konečném výsledku tohoto řízení neinformovaly.

[§ 31.–42. II. Relevantní vnitrostátní a mezinárodní právo

§ 31.–33. A. Vnitrostátní právo

§ 34.–33. B. Mezinárodní právo

§ 35.–36. 1. Systém Spojených národů

§ 37.–40. 2. Systém Rady Evropy

§ 41.–42. C. Data dostupná v Evropské unii]

Právní posouzení

I. K tvrzenému porušení článků 3 a 8 Úmluvy

43. Stěžovatelka namítá nedostatečnou účinnost trestního vyšetřování ohledně skutků násilí mezi manžely, kterého, jak tvrdila, byla obětí. Tvrdí, že její osobní bezpečnost nebyla vhodným způsobem zajištěna. Rovněž kritizuje, že úřady odmítly vyšetřit její stížnost na porušení práva na ochranu listovního tajemství ze strany bývalého manžela. Dovolává se článků 5, 6 a 8 Úmluvy.

44. Soud připomíná, že v souladu se zásadou *jura novit curia* je pánem právní kvalifikace skutkového stavu případu; není vázán žalobními důvody vznesenými stěžovatelem dle Úmluvy a jejích protokolů a může rozhodnout o právní kvalifikaci, kterou je třeba skutkovému stavu stížnosti přiznat tak, že ji bude posuzovat na poli jiných článků či ustanovení Úmluvy, než kterých se stěžovatel domáhal (*Radmilja a další proti Chorvatsku*, § 126). V předmětném případě, vzhledem k okolnostem namítaným stěžovatelkou a formulaci její stížnosti, Soud stížnost posoudí na poli článků 3 a 8 Úmluvy (pro obdobný přístup viz *E. S. a další proti Slovensku*, § 25 až 44). Tato ustanovení zní:

Článek 3

„Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.“

Článek 8

„1. Každý má právo na respektování svého rodinného a soukromého života, obydlí a korespondence.

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, ochrany pořádku a předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.“

A. K přijatelnosti

45. Vláda poukazuje na množství námitek nepřijatelnosti, jejichž relevanci stěžovatelka popírá.

[§ 46.–48. 1. K provedení ochranného usnesení

§ 49.–51. 2. K námitce týkající se porušení listovního tajemství]

3. Další důvody nepřijatelnosti

52. Konstatujíc, že stížnost není zjevně nepřijatelná ve smyslu čl. 35 odst. 3 písm. a) Úmluvy a že není nepřijatelná ani z žádného jiného důvodu, ji Soud prohlašuje za přijatelnou.

B. K meritu věci

1. Vyjádření stran

[§ 53.–56. a) Stěžovatelka

§ 57.–59. b) Vláda]

2. Posouzení Soudem

a) Obecné zásady

60. Soud připomíná, že povinnost vysokých smluvních stran dle článku 1 Úmluvy zaručit všem osobám v jejich jurisdikci práva a svobody zakotvené v Úmluvě od nich v kombinaci s článkem 3 Úmluvy vyžaduje přijmout opatření, která zabezpečí, aby tyto osoby nebyly mučeny či podrobeny nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu, včetně takového zacházení ze strany jednotlivců. Děti a ostatní zranitelné osoby, zejména ty, které se staly oběťmi domácího násilí, mají právo na ochranu státu ve formě účinné prevence tak, aby byly chráněny před tak závažnými formami, jako je zásah do nedotknutelnosti lidské osobnosti (*Opuz proti Turecku*, § 159; a *Bălșan proti Rumunsku*, § 57). Tyto pozitivní povinnosti, které se často překrývají, se skládají z: a) povinnosti přijmout přiměřená opatření s cílem zabránit špatnému zacházení, o kterém úřady věděly nebo musely vědět, a b) procesní povinnosti provést účinné vyšetřování, pokud osoba odůvodněně namítá špatné zacházení (*Bălșan proti Rumunsku*, § 57).

61. Aby bylo možno hovořit o pozitivních povinnostech, je třeba prokázat, že úřady v dané době věděly či musely vědět o existenci skutečného a bezprostředního rizika špatného zacházení pro dotčenou osobu v důsledku trestného jednání třetí osoby a že nepřijaly opatření v rámci svých možností, která by mohla být rozumně považována za způsobila vyloučit toto riziko (*Đorđević proti Chorvatsku*, § 139). Nadto Soud rozhodl, že státy mají pozitivní povinnost zavést a účinně používat systém represe všech forem násilí mezi manžely a nabídnout obětem dostatečné procesní záruky (*Opuz proti Turecku*, § 145; *Bălșan proti Rumunsku*, § 57 *in fine*).

62. Soud taktéž připomíná, že pokud má článek 8 Úmluvy z podstaty za cíl chránit jednotlivce před svévolnými zásahy veřejné moci, může stejně tak státům ukládat pozitivní povinnosti plynoucí z účinného dodržování práv, která zaručuje (*Bărbulescu proti Rumunsku*, § 108 *in fine*). Výběr opatření vhodných k zajištění plnění článku 8 Úmluvy ve vztazích mezi jednotlivci zásadně spadá do prostoru pro uvážení smluvních stran. Existují totiž různé způsoby, jak zajistit respektování soukromého života, a povaha povinnosti státu záleží na dotčeném aspektu soukromého života (*Söderman proti Švédsku*, § 79).

b) Použití obecných zásad v projednávaném případě

63. Co se týče skutkového stavu, Soud poznamenává, že vláda výslovně nepopírá použitelnost článku 3 Úmluvy na projednávaný případ (§ 57 výše). Poznamenává, že ze strany vlády nebylo ani popřeno, že by se práva

stěžovatelky na respektování soukromého života a na ochranu listovního tajemství, jak jsou zaručena článkem 8 Úmluvy, neuplatnila. V tomto ohledu bylo účelem argumentů vlády spíše doložit, že vnitrostátní orgány splnily své pozitivní povinnosti dle Úmluvy tím, že stěžovatelce zpřístupnily opravné prostředky, aby mohla nechat svou stížnost přezkoumat a případně jí mohla být přiznána náhrada škody (§ 49 až 59 výše).

64. Soud nato poznamenává, že stěžovatelka kritizuje několik selhání systému ochrany obětí násilí mezi manžely, která budou rozebrána níže.

i. K vyšetřování špatného zacházení

65. Jak již konstatoval v rozsudku *Bălșan proti Rumunsku*, § 63, Soud poznamenává, že v dotčeném případě měla stěžovatelka pro stížnosti na násilí, kterého se, jak tvrdí, stala obětí, a pro žádost o ochranu k dispozici právní rámec založený zejména na ustanoveních trestního zákoníku, postihujícího násilí mezi manžely přísněji (§ 32 výše), a na ustanoveních zákona č. 217/2003 (§ 33 výše). Soud nyní přezkoumá, zda pravidla a sporná praxe – zejména dodržování příslušných procesních pravidel vnitrostátními orgány a způsob, jakým bylo trestní právo v daném případě provedeno – byly tak vadné, že by musely být považovány za porušení pozitivních povinností uložených žalovanému státu dle Úmluvy (*Valiulienė proti Litvě*, § 79).

66. Soud poznamenává, že se stěžovatelka ve dnech 23. 12. 2013 a 6. 1. 2014 obrátila na úřady, aby ohlásila násilné chování svého bývalého manžela (§ 9 výše). Opírajíc se o lékařsko-právní posudek (§ 8 výše), poukazovala zejména na výhrůžky a násilí ze strany svého manžela. Nicméně Soud konstatuje, že se úřady skutkovým stavem projednávaného případu nezabývaly z hlediska násilí mezi manžely. Soud tudíž poznamenává, že rozhodnutí státního zastupitelství o uzavření případu ze dne 17. 2. 2015 bylo založeno na člancích nového trestního zákoníku, který postihuje násilí mezi jednotlivci, a nikoliv dle ustanovení zákona, který postihuje přísněji násilí mezi manžely (§ 17 výše; ustanovení nového trestního zákoníku viz v § 32 výše). Soud nadto poznamenává, že soud prvního stupně ve svém rozhodnutí ze dne 25. 5. 2015 rozhodným skutkovým okolnostem nepřisoudil jinou právní kvalifikaci v neprospěch bývalého manžela (§ 21 výše).

67. Soud trvá na zvláště náležité péči, kterou vyžaduje řešení stížností na domácí násilí, a domnívá se, že specifická povaha skutků domácího násilí tak, jak byla uznána Istanbulskou úmluvou (§ 38 výše), musí být v rámci vnitrostátního řízení brána v úvahu (*M. G. proti Turecku*, § 93). V projednávaném případě Soud konstatuje, že vnitrostátní vyšetřování provedené národními orgány tyto zvláštnosti nezohlednilo.

68. Soud se nadto domnívá, že závěry, ke kterým došel soud prvního stupně, jsou sporné. Poznamenává, že soud uzavřel, že výhrůžky utrpěné stěžovatelkou nebyly dostatečně závažné, aby byly kvalifikovány jako trestné jednání, a že neexistoval žádný přímý důkaz, že zranění dotčené byla způsobena jejím bývalým manželem (§ 21 výše). Soud není přesvědčen, že takové závěry

měly odrazující efekt způsobilý zabránit tak závažnému fenoménu, jakým je násilí mezi manžely. Nadto poznamenává, že pokud žádný vnitrostátní orgán nezpochybnil skutečnost a závažnost zranění utrpěných stěžovatelkou, žádná část vyšetřování nedovolovala identifikovat zodpovědnou osobu. Poukazuje také na to, že vyšetřující orgány se omezily pouze na výsledch svědků příbuzných stěžovatelce (její matky, dcery a švagrové; § 14 výše). Avšak podotýká, že žádný jiný důkaz nebyl shromážděn za účelem zjištění původu zranění, které stěžovatelka utrpěla, a případné zodpovědné osoby. V situaci týkající se skutků násilí v rodině, jako je tato, bylo na vyšetřovacích orgánech přijmout nezbytná opatření k objasnění podmínek případu; taková opatření by mohla zahrnovat například dodatečný výslech svědků, jako jsou sousedé, či konfrontaci svědků a stran (viz, *mutatis mutandis*, *E. M. proti Rumunsku*, § 66 a § 68).

69. Soud následně poznamenává, že vláda uvedla, že účinnost vyšetřování byla negativně ovlivněna skutečností, že stěžovatelka se na úřady obrátila až několik dní po sporném incidentu a že fyzické násilí, které utrpěla, bylo jednorázové (§ 57 výše). Nicméně Soud nevidí žádné přesvědčivé argumenty. Poznamenává totiž, že stěžovatelka se na úřady obrátila v zákonné lhůtě a že vyšetřovací orgány v žádné fázi neuvedly, že by její stížnost na výhrůžky a násilí byla opožděná. Incidenty kritizované stěžovatelkou se udály ve dnech 17. a 22. 12. 2013 (§ 7 výše), přičemž první stížnost podala dne 23. 12. 2013 (§ 9 výše); nelze se tedy domnívat, že mezi skutky a podáním stížnosti k úřadům došlo k nadměrnému prodlení. Za podmínek projednávaného případu tudíž chování stěžovatelky nevykazuje nedostatek náležité péče z její strany, a to tím spíše, že psychologický dopad je důležitým aspektem, který je třeba v případech domácího násilí brát v úvahu (*Valiulienė proti Litvě*, § 69). Nadto vláda před Soudem neprokázala, že by prodlení při podání stížnosti mělo přímé důsledky na vyšetřování, například že by znemožnilo zkoumání některých hmotných důkazů či výslech některých svědků.

70. Soud ani nemůže přiznat rozhodující váhu skutečnosti, že stěžovatelka úřadům ohlásila pouze jediný incident zahrnující fyzické násilí. Poznamenává, že stěžovatelka obdržela lékařsko-právní posudek potvrzující, že potřebovala tři až čtyři dny lékařské péče v důsledku zranění, která vykazovala (§ 8 výše), a že vláda nerozporovala závažnost zranění (§ 57 výše). Soud dále poznamenává, že nebyl předložen žádný důkaz, ani před vnitrostátními orgány, ani před Soudem samotným, který by umožňoval projednávaný případ posoudit z jiného úhlu než jako násilí mezi manžely, a jednorázová povaha sporného incidentu nemůže vést k jinému závěru.

71. Je pravda, že stěžovatelka s úspěchem použila usnesení zákona č. 217/2003 a že dne 13. 3. 2014 soud prvního stupně vydal ochranné usnesení v její prospěch na dobu šesti měsíců (§ 23 výše). Soud rovněž uvádí, že stěžovatelka tvrdí, že její bývalý manžel nerespektoval ustanovení ochranného usnesení (§ 26 výše). Soud však poukazuje na to, že tvrzení, dle kterých se dotčená v tomto ohledu obrátila na policii, nebyla podložena důkazy, které strany založily do spisu (§ 26 až 27 výše). Soud nicméně poznamenává, že ochranné

usnesení bylo vydáno na dobu následující po incidentech ve dnech 17. a 22. 12. 2013 ohlášených stěžovatelkou a že účinek tohoto usnesení neměl vliv na účinnost trestního vyšetřování provedeného v tomto případě.

72. Soud se tudíž domnívá, že přestože právní rámec stanovený žalovaným státem stěžovatelce poskytl formu ochrany (§ 65 výše), ta byla po ohlášených násilných skutcích narušena a nemohla napravit nedostatky vyšetřování.

ii. K vyšetřování porušení listovního tajemství

73. Soud konstatuje, že rumunský trestní zákoník výslovně postihuje trestný čin porušení listovního tajemství (dvě postupně platné verze zákoníku viz v § 31 a § 32 výše). Konstatuje taktéž, že stěžovatelka se na vnitrostátní orgány obrátila v rámci trestního řízení z důvodu násilí a výhrůžek, aby namítala, že její bývalý manžel získal neprávem přístup k její elektronické komunikaci a udělal si z ní kopie (§ 11 a § 14 výše). Orgány činné v trestním řízení v žádné fázi stěžovatelku neupozornily, že by skutky, které svému bývalému manželovi vyčítala, nebyly trestní povahy, a ani vláda před Soudem neuvedla, že by postup dle trestního práva nebyl v daném případě přiměřený. Argument vlády byl spíše takový, že stěžovatelka za daných okolností nezvolila nejpříhodnější cestu a že měla podat občanskoprávní žalobu na určení deliktní odpovědnosti, neboť předmětný skutkový stav se týkal jednotlivce (§ 49 výše). Soud však konstatuje, že stěžovatelka uplatnila právní prostředek, který jí vnitrostátní právo poskytovalo, a že tak vyčerpala dostupné opravné prostředky. Existence alternativního ochranného prostředku nemůže vést k jinému závěru (viz, *mutatis mutandis*, *Aquilina proti Maltě*, § 39 *in fine*; *M. K. proti Řecku*, § 55, *in fine*). Z toho vyplývá, že předběžná námitka vznesená vládou (§ 49 výše), která je spojena s věcí samou (§ 51 výše), musí být odmítnuta.

74. Soud dále poznamenává, že stěžovatelka uvedla, že se obrátila na úřady, které již její trestní oznámení kvůli násilí a výhrůžkám vyšetřovaly, jelikož dle jejího názoru existovala přímá souvislost mezi porušením jejího listovního tajemství jejím bývalým manželem a akty násilí, výhrůžek a zastrašování, které, jak tvrdila, utrpěla (§ 55 výše). Soud poznamenává, že jak dle vnitrostátního, tak i mezinárodního práva není fenomén domácího násilí vnímán jako omezený pouze na skutky fyzického násilí, ale zahrnuje také mimo jiné násilí psychické a sledování (§ 33 a § 34 až 42 výše; viz, *mutatis mutandis*, *T. M. a C. M. proti Moldavsku*, § 47). Nadto kybernásilí je v současnosti považováno za aspekt násilí na ženách a dívkách a může se vyskytovat v různých formách, jako je elektronický zásah do soukromého života, vniknutí do počítače oběti a držení, sdílení či manipulace s daty či fotografiemi, včetně dat intimních (§ 36, § 40 a § 42 výše). V kontextu domácího násilí je kybernetické sledování často skutek intimních partnerů (§ 40 výše). Soud tak přijímá argument stěžovatelky, dle kterého mohou být jednání jako neoprávněné sledování, přístup ke korespondenci choti či její ukládání zohledněny, když vnitrostátní orgány vyšetřují skutky domácího násilí.

75. V tomto případě však Soud poznamenává, že trestní oznámení podané stěžovatelkou kvůli porušení listovního tajemství nebylo vnitrostátními orgány zkoumáno po věcné stránce. Soud konstatuje, že žádost o elektronickou prohlídku rodinného počítače podaná stěžovatelkou dne 18. 3. 2014 byla policií v Tulcee odmítnuta s odůvodněním, že důkazy, které mohly být tímto způsobem shromážděny, nesouvisely s protiprávním jednáním výhrůžek a násilí, které bylo M. V. vytýkáno (§ 11 výše). Soud dále uvádí, že trestní oznámení podané dne 11. 9. 2014 kvůli porušení listovního tajemství bylo odmítnuto usnesením ze dne 17. 2. 2015 z důvodu opožděnosti (§ 13 a § 17 výše). Soud se domnívá, že vyšetřovací orgány se tak dopustily nadměrného formalismu. To tím spíše, pokud dle vládou nezpochybněných argumentů stěžovatelky (§ 55 výše) nový trestní zákoník, který vstoupil v platnost dne 1. 2. 2014, tedy před první žádostí stěžovatelky domáhající se elektronické prohlídky rodinného počítače, dovozoval zahájení řízení z úřední povinnosti vyšetřovacích orgánů v případě neoprávněného sledování konverzace uskutečněné všemi prostředky elektronické komunikace, předpokladem obvinění bylo pouze protiprávní otevření, odcizení, zničení či zadržení korespondence adresované jinému (viz článek 302 nového trestního zákoníku, citovaného v § 32 výše).

76. Pokud jde o konečné rozhodnutí soudu prvního stupně ze dne 25. 5. 2015, dle kterého stížnost stěžovatelky týkající se tvrzeného porušení listovního tajemství nesouvisela s předmětem případu a data publikovaná na sociálních sítích byla veřejná (§ 21 výše), Soud konstatuje, že takový závěr je sporný. Připomíná, že již přijal, že jednání jako neoprávněné sledování, přístup ke korespondenci choti či její ukládání lze zohlednit, pokud vnitrostátní orgány vyšetřují skutky domácího násilí (§ 74 výše). Konstatuje, že taková tvrzení o zásahu do korespondence vyžadují od úřadů věcné prozkoumání, aby bylo možno zcela porozumět fenoménu násilí mezi manžely ve všech jeho formách.

77. Kromě toho Soud poznamenává, že stěžovatelka tvrdila, že její bývalý manžel neoprávněně sledoval její elektronické účty, včetně Facebooku, a že si pořídil kopie jejích soukromých konverzací, dokumentů a fotografií (§ 11 a § 13 výše). Vyvozuje z toho, že stěžovatelka odkazovala na soubor elektronických dat a dokumentů, nikoliv pouze na data, která byly zveřejněna na sociálních sítích. Soud se domnívá, že je závěr soudu prvního stupně, dle kterého byla příslušná data veřejná, problematický, neboť vnitrostátní orgány věcně nevyšetřily uvedená data a komunikace.

78. Soud uzavírá, že tvrzení stěžovatelky, dle kterých její bývalý manžel protiprávně zadržel, sledoval a ukládal její elektronickou komunikaci, nebyla věcně vyšetřena vnitrostátními orgány. Ty nečinily další procesní úkony, aby shromáždily důkazy dovolující prokázat existenci skutkového stavu či její právní kvalifikace. Soud konstatuje, že se úřady vyloučením veškerého vztahu se skutky násilí mezi manžely, na které je již stěžovatelka upozornila, dopustily nadměrného formalismu a že nezohlednily různé formy, které násilí mezi manžely může mít.

iii. Závěr

79. Soud uzavírá, že vnitrostátní orgány neprovedly trestní vyšetřování jako týkající se specifického problému násilí mezi manžely (§ 66 až 67 a § 78 výše) a že vzhledem k tomuto postupu nereagovaly způsobem odpovídajícím závažnosti skutečností tvrzených stěžovatelkou. Vyšetřování skutků násilí bylo nedostatečné a nebylo provedeno žádné věcné šetření stížnosti na porušení listovního tajemství, které je dle názoru Soudu úzce spjato se stížností na násilí. Došlo tedy k nesplnění pozitivních povinností dle článků 3 a 8 Úmluvy a porušení těchto ustanovení.

[§ 80.–87. III. K aplikaci článku 41 Úmluvy]

Výrok rozsudku

Z těchto důvodů Soud jednomyslně:

1. prohlásil stížnost za **přijatelnou**;

2. rozhodl, že **došlo k porušení článků 3 a 8** Úmluvy z důvodu nesplnění pozitivních povinností vyplývajících z těchto článků.